

Список літератури:

1. The PB Report 2011. Financial Crises and Declining Privatization. [Електронний ресурс] – Режим доступу - http://www.privatizationbarometer.net/PUB/NL/4/9/PB_Report_2011.pdf
2. World Bank and PPIAF, PPI Project Database. [Електронний ресурс] – Режим доступу - <http://ppi.worldbank.org>
3. Privatization Barometer. [Електронний ресурс] – Режим доступу - <http://www.privatizationbarometer.net>

ДЕТЕРМІНАНТИ, ФАКТОРИ ТА ІМПЕРАТИВИ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ

*Ярчук Т.М., аспірант кафедри міжнародної торгівлі,
КНЕУ ім. В. Гетьмана, м. Київ, Україна*

Ефективність здійснення міжнародної діяльності будь-якої держави світу визначається низкою різноманітних факторів, що включають рівень соціально-економічного та суспільно-політичного розвитку, географічне положення країни, її національно-історичні традиції, забезпечення суверенітету і безпеки, економічний і ресурсний потенціал. Проте найвагомим елементом і вихідним пунктом дослідження успішності позиціонування будь-якого суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності на світовій карті є розуміння сутності його зовнішньоторговельного інтересу, а також шляхів його реалізації.

Фундаментальною складовою зовнішньоторговельного інтересу стають його суб'єкти, до яких можна віднести усі суб'єкти міжнародних економічних відносин, а саме: фізичні та юридичні особи, держави, міжнародні організації. Відповідно, інтерес кожного суб'єкта і формує загальний комплекс зовнішньоторговельних інтересів.

О.Трьохачова розглядає національні економічні інтереси у зовнішньоторговельній сфері як синтез інтересів різних інституціональних одиниць (виробників, експортерів, споживачів, імпортерів, урядових та бізнесових структур), спрямованих на використання конкурентних переваг країни на теренах міжнародного співробітництва і досягнення стратегічної мети – забезпечення високих стандартів життя населення» [2]. За таких умов доцільно виокремити наступні фактори, що мають вирішальне значення в процесі формування цього виду інтересів: економічні фактори, що пов'язані з рівнем соціально-економічного розвитку країни, регіону, підприємства, галузі, конкретного ринку товарів або послуг; політичні, що характеризують суть і вплив політики на суб'єктів економічних інтересів; геополітичні - у просторово-географічному плані інтереси будь-якої держави не обмежуються

лише кордонами, адже процеси, які розгортаються в різних регіонах ближнього і далекого зарубіжжя, можуть безпосередньо впливати на безпеку нації; правові, ґрунтовані на законодавчих нормах та правовідносинах, що регулюють і характеризують легітимність середовища реалізації економічних інтересів; культурні, що визначають вплив системи моральних і культурно-духовних цінностей, норм і традицій тієї чи іншої нації, спільноти, особистості; природно-кліматичні, які виділяють особливості природного та географічного середовища; соціально-психологічні; демографічні; екологічні.

До основних імперативів, що визначають ефективну реалізацію зовнішньоторговельних інтересів можна віднести: прозорість зовнішньоторговельної політики держави; виконання взятих міжнародних зобов'язань; відмову від застосування дискримінаційних заходів щодо інших держав та міждержавних об'єднань; спроможність держави ефективно протистояти інтеграційним викликам і загрозам національній економічній безпеці; використання принципів міжнародного права; визнання загальнолюдських цінностей; активна міжнародна співпраця; суверенна рівність і повага суверенітету; територіальна цілісність і непорушність кордонів; невтручання у внутрішні і зовнішні справи інших суб'єктів зовнішньоторговельної діяльності; дотримання і виконання міжнародних договорів і зобов'язань; врегулювання міжнародних спорів і конфліктів виключно мирними, політичними засобами; функціонування справедливої конкуренції; вільний доступ до факторів виробництва; добросовісне ставлення до оточуючого середовища; врахування моральних і соціальних принципів.

Узагальнюючи та інтерпретуючи два поняття «економічний інтерес» та «міжнародно-торгівельні відносини», можна виділити наступні детермінанти, які визначають поняття «зовнішньоторговельний інтерес»: вони є проявом зовнішньо-торгівельних відносин і водночас - суперечностей у зовнішньоторгівельній сфері; структура зовнішньоторговельного інтересу містить об'єкт і суб'єкт; зовнішньоторговельні інтереси виникають і формуються внаслідок реалізації зовнішньоторговельної діяльності суб'єктів міжнародної економіки і є виразом конкретних економічних інтересів цих суб'єктів; зовнішньоторговельні інтереси виявляються в економічному житті, тобто в функціонуванні економічної сфери, в вигляді сукупності певних економічних форм; зміст зовнішньоторговельного інтересу поряд з ціллю включає ще й засіб її досягнення.

Аналіз представлених у науковій літературі визначень понять «зовнішня торгівля» і «національний економічний інтерес» дозволяє зробити висновок про доцільність використання комплексного підходу, заснованого на синтезі і взаємодоповнюваності наукових методів, який дасть нам можливість сформулювати оптимальне визначення поняття «зовнішньоторговельні інтереси» і

визначити його як вигоду, яка досягається суб'єктами міжнародної торгівлі в процесі здійснення зовнішньоторговельних операцій і включає фактори екзогенного та ендогенного характеру.

Отже, в умовах глобалізації світових ринків питання дослідження зовнішньоторговельних інтересів країн набуває дедалі важливішого і актуального значення і визначає основний зміст сучасного економічного життя суспільства. Особливе методологічне і практичне значення для послідовного і глибокого вивчення зовнішньоторговельних інтересів має системний підхід, що дозволяє розглядати ці інтереси як єдину систему, яка включає в себе як зовнішньополітичні цілі, так і засоби їх реалізації. Досить продуктивним є розгляд зовнішньоторговельного інтересу крізь призму факторів та імперативів, що його визначають.

Список літератури:

1. Рибчук А.В. Ієрархія економічних інтересів суб'єктів глобальної виробничої інфраструктури / А.В. Рибчук.// Держава та регіони. Сер. Економіка та підприємництво.- Вип. 3, 2011. - с. 39-43.
2. Трохачьова О.В. Національні економічні інтереси та їх реалізація у зовнішньоторговельній сфері / Трохачьова О.В.// Матеріали міжнародної інтернет-конференції. [Електронний ресурс]. - Режим доступу до матеріалів: <http://viem.edu.ua/konf2/art.php?id=1012>.розвитку.
3. Циганкова Т.М. Міжнародна торгівля / Циганкова Т.М, Петрашко Л. П., Кальченко Т. В.// Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2001. — 488 с.